

NVE
NORGES VASSDRAGS-
OG ENERGIVERK

Vår ref.
NVE 9603023-34
VK/TSN/911-54

Vår dato

20 MAI 1998

Deres ref.

Deres dato

Håkvikdal Fjellrøye AS v/Jarle Olsen
Håkvikdalsveien 248

8520 ANKENESSTRAND

100-nr: 2568

Saksbehandler:
Torbjørn Sneve, VK
22 95 91 14

Håkvikdal
**HÅKVIKDAL FJELLRØYE AS
TILLATELSE TIL VANNUTTAK FRA LITJVATN (174.1Z) TIL OPPDRETT AV RØYE
I NARVIK KOMMUNE NORDLAND FYLKE**

Vi viser til Deres søknad av 24 februar 1998 om ovennevnte sak.

NVE mener det kan være noe usikkerhet i forhold til virkningene på elva mellom Litjvatnet og Storvatn med et vannuttak som omsøkt. NVE er allikevel kommet til at en tillatelse kan gis med vilkår om å kunne komme tilbake med et eventuelt pålegg om bygging av terskel med anordning for slipping av minstevassføring, dersom ulempene blir større enn forventet.

Den fastsatte kotehøyden for laveste vannstand i Litjvatnet må betraktes som absolutt. Dette innebærer at vannuttak må stanses når vannstanden kommer til dette nivået.

Når det gjelder fullstendig saksfremstilling viser vi til vedlagte VK-notat nr. 19/98.

NVE har behandlet søknaden etter § 104, pkt 2 i vassdragsloven, og finner betingelsene etter § 106, pkt 1 i samme lov for å gi en tillatelse som oppfylt.

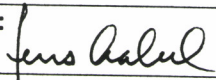
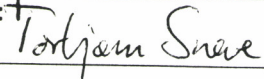
Håkvikdal Fjellrøye AS gis tillatelse etter vassdragslovens §§ 104 – 106 til vannuttak fra Litjvatn som omsøkt på de vilkår som følger vedlagt.

Vi vil understreke at en tillatelse etter vassdragsloven gjelder selve uttaket og legging av rørledning og dets betydning for allmenne interesser i vassdraget. Tiltakshaver har selv ansvar for å avklare privatrettslige forhold til rettighetshavere i området.

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunktet underretningen er kommet frem til søker, jfr forvaltningslovens kap VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes om NVE.

NVE
NORGES VASSDRAGS- OG
ENERGIVERK
Vassdragsavdelingen

NOTAT

Tittel: VK-notat nr. 19/98		
Saknr: 9603023 - 31	Tilgj.het: Intern	Dato: 06. mai 1998
Stikkord/emneord: Håkvikdal Fjellrøye, vannuttak		
Ansvarlig: Knut Gakkestad	Adm.enhet: VK	Sign:
Saksbehandler: Torbjørn Sneve	Adm.enhet: VK	Sign:
Dokumentet sendes til:		

NVE har mottatt fra Håkvikdal Fjellrøye AS følgende søknad datert 24.02.98:

....

Søknad om tillatelse til vannuttak for drift av landbasert fiskeoppdrett iht. vassdragslovens §§ 104-106 m.v. (almene interesser).

Det søkes herved om konsesjon til uttak av vann fra Litjvatn i Håkvikdalen, Narvik kommune, til drift av et landbasert oppdrettsanlegg for produksjon av røye. Primært søkes det om vannuttak direkte, sekundært om tillatelse som innebærer etablering av en terskel i utløpet av Litjvatn (se nedenfor).

Søker

Håkvikdal fjellrøye AS v/Jarle Olsen (selskapet er under stiftelse).
Oppdrettsfaglig ansvarlig er Håkon Dalen, Rom C-258 NFHUTØ, 9037 Tromsø, tlf. 77 64 52 56/77 63 56 55, fax 77 64 60 20 (merkes Rom C-258).
Ellers mottar søker faglig bistand fra prosjektet "Næringsutvikling basert på innlandsfisk: Småskala oppdrett av røye" i Nordland fylke v/Odd-Ivar Lekang, ITF/NLH, boks 5065, 1432 Ås, tlf. 64 94 87 84.

Berørte område

Driften av oppdrettsanlegget vil berøre vassdraget Litjvatn og Øverste 425 m av elven mellom Litjvatn og Storvatn, Håkvikdal, Narvik kommune (M711 1431 IV Narvik 025 835), fordi oppdrettsanlegget vil ta ut vann fra Litjvatn og slippe det ut i elven 425 m lenger ned.

Nedslagsfeltet som drenerer til Litjvatn har en størrelse på 28,8 km².

Naturlig vannføring og andre bakgrunnsdata

Den midlere naturlige vannføringen ut fra Litjvatnet har gjennom den siste 30-års-

periode ligget på 71,4 m³/min. (Full avrenningsstatistikk for en 30-års-periode er gitt i Vedlegg 2).

Litjvatn, som er vannkilden for oppdrettsanlegget, har en overflate på ca. 55.000 m², og det ovenforliggende Sjørheimvatn er ca. 190.000 m²). Litjvatnet og Sjørheimvatnet er naturlig forbundet med en kanal/os som på det dypeste er ca. 50 cm, og vannstanden i de to vannene vil derfor være den samme. Forskjellen mellom høyeste og laveste naturlige vannstand i Litjvatnet innen året er -76 cm og -50 cm om sommeren (jfr. 16 års målinger).

Oppdrettsanlegget og inngrepet

Vannet til oppdrettsanlegget vil tas ut på 8 m dyp 150 m ut i Litjvatnet (Vedlegg Ib). Dypvannsinntaket legges for å sikre varmere vann ut over vinteren. To 280 mm PE 50 PN4 plastrør brukes for overføring av vann fra kilden til anlegget (Fig. 1 og Vedlegg Ib). Vanninntaket utformes med en sil 1-3 meter over bunnen (Fig. 2). Overføringsledningene fra inntak til oppdrettsanlegg, som har en lengde på 525 meter, vil i vannkilden ligge på bunnen (lodd brukes for å holde dem nede). Fra vannuttaket i elveutløpet og ned til anlegget vil ledningene legges langs elven og delvis graves ned/overdekkes med stein. Avløpsrøret fra oppdrettsanlegget, som har en diameter på 400 mm og lengde på 50 meter, vil også delvis graves ned/overdekkes.

....

Anlegget er planlagt for en total produksjon på 22 tonn fisk per år, som det er gitt tilsagn om oppdrettskonsesjon til (Vedlegg 3). Anleggets månedlige vannuttak ved full produksjon varierer over året, og er størst om sommeren (Tabell I). Avrenning ut fra Litjvatn varier også gjennom året, med størst avrenning om sommeren. I gjennomsnitt har oppdrettsanlegget et uttak på 4,5% av middelavrenningen fra Litjvatn.

Hvorfor konsesjonssøknad ?

Avrenningen vil på månedsbasis aldri være lavere enn planlagte vannuttak (Tabell I). På dagbasis er det kun enkelte dager i november hvor det er registrert avrenning lavere enn vannuttaket. Konklusjonen blir derfor at Litjvatnet kan levere nok vann til anlegget uten noen regulering. Problemet er imidlertid vannføringen i elven: Laveste målte vannføring ut av Litjvatnet er 1,7-2 m³/min. (Vedlegg 2). Ved laveste registrerte månedlige avrenning kan Håkvikdal fjellrøyes vannuttak medføre periodevis senking av elvens minstevannføring i månedene november til mai. På enkeltdager i november kan elven bli fullstendig tørrlagt på de øverste 425 meter. I og med at hyppigheten her er så sjelden (40-50 års gjentakintervall, se vedlegg 2), og at det kun er snakk om enkeltdager, vil ikke dette kunne resultere i noen nedtapping av vannet (Tabell I).

Alternativ utbygging - bygging av terskel for å opprettholde minstevannføring

Dersom den omsøkte reduksjon i vannføringen i elvens øverste 425 meter ikke kan tillates, vil vi søke om etablering av en terskel i utløpet på Litjvatnet (Fig. 3). Med dette kan vi sikre at det holdes en tilstrekkelig høy minstevannføring i elven ut fra Litjvatnet også i tørre år. Terskelen som omsøkes etablert vil ha en høyde på 0,5 m. Terskelen vil ha en kjerne av betong og plastres med stein. I bunnen av terskelen (på nivå med dagens laveste naturlige vannstand (LNV) støpes det inn et rør, som dimensjoneres slik at det leverer 0,5-1 m³/Min. (se beregninger i vedlegg 2). Terskelen utformes slik at det ikke er fare for at vannstanden i Litjvatn eller Sjørheimvatn stiger over høyeste naturlige vannstand (HNV). Med etablert terskel vil minstevannføringen i elven aldri komme under 0,5-1 m³/min, så lenge tilsiget holder seg innenfor de mengder antatt i Vedlegg 2, og Litjvatnet og Sjørheimvatnet vil ikke gå ut over HNV eller LNV.

Vi kan opplyse om at hytteeiere tidligere har lagt ut steiner i elveløpet med hensikt å kunne øke minstevannstand og dempe forskjellene mellom HNV og LNV.

....

....

Skader/ulempes:

Her tas det utgangspunkt i NVE sin veileder (Fossheim 1993).

** Forholdet til rettighetshavere*

Alle som eier grunn på berørte område (utløp Litjvatn og elv mellom Litjvatn og Storvatn) samtykker i etablering av anlegget (Vedlegg 4 a/b/c/d).

** Virkninger på naturverdier (landskap, fisk, særlige verneinteresser)*

Siden vannet holdes innenfor HNV og LNV, og det nesten alltid vil være en viss vannføring i elven, ser vi ikke for oss at etableringen av Håkvikdal fjellrøye AS vil påvirke miljøet i vann eller elv som følge av vannuttaket. Ut fra erfaring (egne observasjoner) gyter det ikke fisk i den delen av elven som berøres, og det vil alltid være grunnvannstilsig og kulper med vann slik at annet liv i elven kan opprettholdes. Miljømessige hensyn angående utslipp blir grundig vurdert av Fylkesmannens miljøvernavdeling.

** Skader/ulempes for berørte brukerinteresser (ferdsel, fiske, friluftsliv)*

Bygging og drift av anlegget vil ikke føre til begrensninger/restriksjoner for ferdsel eller utfoldelse av friluftsliv i området. På den berørte elvestrekningen foregår det ikke noe fiske (Kjetil Fredriksen, Håkvikdal grunneierlag, pers.med.) Et synlig tegn på etableringen blir oppdrettshuset ved elven (Vedlegg 5). Dersom kun alternativ to godkjennes, vil en terskel vises i utløpet av Litjvatnet. Merk: Litjvatn og Sjørheimvatn vil holde seg innenfor dagens høyeste og laveste naturlige vannstand, uansett om terskel etableres eller ikke. Det vil kun være snakk om en moderat heving av vannstanden i Litjvatnet i situasjoner med ekstremt lav vannføring i vassdraget.

** Skader på vannforsyningsinteressene*

Etableringen får ingen konsekvenser for noen vannforsyningsinteresser, verken lokalt eller kommunalt (Arne Blomli, VAR, Narvik kommune, pers.med.)

** Skader på faste kulturminner.*

Det er ingen registrerte kulturminner langs berørte elvestrekning (Geir-Ketil Hansen, seksjonsleder kultur, Narvik kommune og Jon Petter Nilsen, Samisk kulturminneråd)

** Skader på jord- og skogmark*

Virkningen på nærmiljøet som følge av gjennomføring av prosjektet vil begrense seg til noen sår i terrenget der vannledningen ligger nedgravet.

Noen positive virkninger av en eventuell etablering:

** Anlegget vil tilføre bygden 1-2 heltids arbeidsplasser.*

** Verdiskapningen vil være minimum kr. 600.000 per år.*

** Veien langs Storvatnet vil holdes åpen på vinterstid selv om det skulle bli fritt for fastboende i området.*

** Fisken i anlegget vil være av lokal opprinnelse, og er derfor mulig å bruke i eventuelle prosjekt for restaurering av fiskevann.*

Diverse

Vedtak i Narvik kommunestyre angående etablering av oppdrettsanlegg for produksjon av røye er gitt i vedlegg 6. Byggetillatelse for oppdrettsfjøsene, er gitt.

ooooOoooOoooo

Søknaden har vært kunngjort i pressen, lagt ut til offentlig gjennomsyn og sendt på høring til kommunen, fylkesmannen, fylkeskommunen og fiskerisjefen. Videre er utlysningsteksten sendt til interesseorganisasjoner som kan ha interesser i området. I det følgende er utdrag av de innkomne uttalelsene gjengitt.

Narvik kommune uttalelse datert 07.04.98:

....

*"Utskrift av møtebok for Narvik kommunestyre i møte den 02.04.98
51 medlemmer av 53 var til stede (medregnet varamedlemmer)*

Sak: 98/93 Håkvikdal Fjellrøye AS. Søknad om tillatelse til vannuttak fra Litjvatn i Håkvikdalen. Kommunal uttalelse.

VEDTAK:

Narvik kommunestyre vil anbefale at Håkvikdal fjellrøye AS v/Jarle Olsen i medhold av vassdragslovens §§ 104 -106 m.v. gis konsesjon for uttak av vann fra Lillevatnet for drift av landbasert fiskeoppdrett i samsvar med søknaden."

....

Fylkesmannen i Nordland, uttalelse datert 27.04.98.

....

"Det går fram av søknaden og beregninger utført av NVE, Region Nord at elva mellom Litjvatnet og Storvatnet ved ekstremsituasjoner kan bli tørrlagt ved det vannuttaket som det er søkt om. Vi er generelt kritiske til vannuttak som kan medføre tørrlegging av vassdrag. Dersom tillatelse til vannuttak blir gitt, mener vi at det bør fastsettes vilkår som sikrer mot tørrlegging av elva.

I og med at fiskeinteressene i elva mellom Litjvatnet og Storvatnet er relativt små, og det tidligere er gitt tillatelse til regulering av vassdraget, mener vi fordelene ved det omsøkte tiltaket kan bli større enn skader og ulemper for allmenne interesser. Forutsatt at det fastsettes vilkår som sikrer elva mot tørrlegging vil vi derfor ikke gå imot at det gis tillatelse til uttak av vann fra Litjvatnet som omsøkt."

....

Sonja Normark, uttalelse datert 22.03.98.

....

"Elva brukes som vannkilde av flere hytteeiere, undertegnende inkludert. dersom det gis konsesjon til vannuttak frykter jeg at vannkilden til tider forsvinner. Elva brukes til å fiske i, både av hyttefolk og andre. Dersom vannføringen blir mindre frykter jeg at fisken forsvinner."

"Store deler av Håkvikdalen er fra før ødelagt ved at Storsvannet er regulert"

"For oss som har brukt dalen til rekreasjon og friluftsliv i flere år, virker det urimelig at siste del av dalen skal få ødelegges på et så usikkert prosjekt som dette. Jeg vil ut fra det jeg har sagt her protestere på det sterkeste at konsesjon gis."

....

Håkvikdal Fjellrøye AS har i brev datert 10.05.98 kommentert de innkommne merknadene.

....

"Har ingen kommentarer til de innkomne klager."

"Håkvikdal grunneierlag ble startet i 1972 og det har til dags dato ikke vært solgt fiskekort for den berørte elvestrekning."

"Jeg vil tro at når anlegget har vært i drift 5 – 6 års tid så vil man ha høstet erfaring med vannforbruket og på bakgrunn av dette vurdere eventuelle tiltak mot uønskede virkninger."

....

Vassdragsavdelingen – konsesjonsseksjonens merknader:

Bakgrunn

Håkvikdal Fjellrøye AS ønsker å etablere anlegget som et supplement til tradisjonell jordbruksnæring. Ønsket er å etablere 1-2 arbeidsplasser ute i distriktet.

Søknaden

Håkvikdal fjellrøye planlegger å etablere et oppdrettsanlegg for fjellrøye mellom Litjvatn og Storvatn i Håkvikdalen. Det søkes om å få benytte Litjvatn som vannkilde for anlegget. Primært søkes det om å kunne ta ut vann i Litjvatn begrenset ned til nivået for naturlig utløpsterskel, alternativt bygging av en terskel i utløpet ved et evt. krav om slipping av minstevannføring og utnytting av naturlig magasin i Litjvatnet.

Det planlagte uttaket vil etter teoretiske beregninger kunne føre til at elva mellom Litjvatnet og Storvatnet vil kunne bli tørrlagt i ekstreme tørkeperioder.

Det søkes om å ta ut mellom 1,5 og 6,8 m³/min fra Litjvatnet, april måned med laveste uttak og juli med det høyeste uttaket.

Inntaket planlegges lagt på 8 m dyp og ca 150 m ut i Litjvatnet. Vannet skal føres i to rør med 280 mm diameter ned til anlegget. Rørene graves delvis ned og blir delvis tilfylt.

Innkomne merknader

Narvik kommune. Kommunestyret anbefaler at det gis tillatelse som omsøkt, dvs uten bygging av terskel med slipping av minstevassføring.

Fylkesmannen i Nordland er prinsipielt kritisk til tiltak som kan medføre tørrlegging av vassdrag men vil ikke gå imot en tillatelse med vilkår som sikrer at elva ikke tørrlegges.

Sonja Normark, hytteeier og bruker av området, mener det ikke må gis tillatelse pga at verdien av område til friluftaktiviteter blir sterkt redusert spesielt sett i sammenheng med reguleringen av Storvatn.

Håkvikdal Fjellrøye AS v/Jarle Olsen har kommentert de innkomne merknadene. Han har ingen spesielle kommentarer, men viser til at det ikke er solgt fiskekort på den aktuelle strekningen siden grunneierlaget ble startet i 1972. Videre hevder han det beste erfaringsgrunnlaget for hvilke faktiske vannføringsreduksjoner tiltaket kan medføre, vil man få etter 5 – 6 års drift.

Konsesjonsseksjonens vurdering

Merknadene mot en tillatelse til det omsøkte alternativ er i all hovedsak knyttet til faren for tørrlegging av elva mellom Litjvatnet og Storvatnet. De beregninger som er gjort viser at faren for en tørrlegging er til stede, slike situasjoner vil være sjelden med svært lange gjentaksintervall.

Inngrepet med legging av rør vil ikke medføre særlige negative virkninger forutsatt at gravingen gjennom utløpsosen blir gjort forskriftsmessig og at planering/tilsåing av trasseen blir utført.

Vannuttaket vil i det alt vesentlige medføre virkninger på elva mellom Litjvatnet og Storvatnet. Området brukes som nærfriluftsområde for Narvik og det brukes av de som har hytte i området. Interessene som direkte er knyttet til elva mellom Litjvatnet og Storvatnet må kunne sies å være små, og ut fra de merknadene som er innkommet vil tiltaket ikke berøre allmenne interesser i nevneverdig grad. Faren for tørrlegging av elva i perioder, er prinsipielt de største negative virkningene.

Det er noe usikkerhet i tilknytning til ekstremverdiene for vannføringen som er oppgitt og ut fra dette er det usikkerhet knyttet til om det vil inntre perioder med så lav vannføring at elva blir tørrlagt. Ut i fra de beregninger som er gjort kan en si at slike perioder vil inntre svært sjelden. Dersom Litjvatnet blir senket noe særlig ut over naturlig lavvannstand vil tiltakets virkninger bli mer omfattende og allmenne interesser mer berørt. For at ikke virkningene på allmenne interesser skal overstige det som kan tillates, vil konsesjonsseksjonen foreslå at det stilles vilkår om at Litjvatnet ikke skal senkes under dagens nivå for naturlig utløpsterskel. Tiltakshaver må således være klar over at vannuttaket må stanses når vannstanden i Litjvatnet når dette nivået, og være forberedt på alternativ vannforsyning.

Konsesjonsseksjonen mener nytten av tiltaket er større enn ulempene og vil ut fra dette, sett i forhold til de begrensede allmenne interesser som berøres, anbefale at det gis en tillatelse til uttak som omsøkt. Det bør tas inn et vilkår som gir myndighetene mulighet til å pålegge bygging av terskel med anordning for slipping av minstevassføring dersom det viser seg at periodene med ekstrem lav vannføring blir uakseptable.

Konklusjon

Konsesjonsseksjonen vil tilrå at Håkvikdal Fjellrøye AS gis tillatelse til vannuttak som omsøkt. Tillatelsen gis på følgende vilkår:

1)

Dersom ulempene i forbindelse med ekstreme lavvannføringer blir uakseptable, kan tiltakshaver bli pålagt av NVE å bygge terskel med anordning for slipping av minstevassføring.

2)

Vannstanden i Litjvatn skal ikke underskride kt. 274,70 (Statens Kartverks høydesystem). Ved fare for underskridelse må vannuttaket stanses.

3)

Det skal settes opp målestav som til enhver tid viser vannstanden i Litjvatnet. Målestaven skal være tilgjengelig for allmenheten.

4)

Vannuttaket må måles. Protokoll over vannuttak skal føres og oppbevares og kunne fremlegges for NVE og Fylkesmannen ved henvendelse. Det skal monteres stengeventil på uttaksledningen.

5)

Detaljplaner og tidspunkt for oppstart av arbeid med rørlegging skal legges frem for NVE Region Nord i Narvik.

6)

Ved en eventuell nedleggelse av anlegget vil det bli stillt krav om opprydding og fjerning i tråd med bestemmelsene i vassdragsloven.